

ADAPTÍV TESZTELÉS A PEDAGÓGIAI ÉRTÉKELÉSBEN

Kovács Kristóf
Eszterházy Károly Főiskola

Kulcsszavak: adaptív tesztelés; pszichometria

A számítógépes adaptív tesztelés (CAT) a pszichometria új területe, mely – elméleti hátterét tekintve – a modern tesztelméletre, gyakorlati megvalósítását illetően a modern technológiára épül. A hagyományos papír-ceruza alapú képességtesztelés során az értékek kiszámításakor az egyéni összpontszámot egy normacsoport összpontszám-eloszlásához viszonyítják. Az egyes feladatok így nem képesek információt nyújtani, csak a teljes teszt. A modern tesztelmélet (vagy item-válasz elmélet) ezzel szemben probabilisztikus: a feladatok paramétereire alapján előre jelezhető, hogy a mérendő képesség különböző szintjein mekkora a helyes megoldás valószínűsége.

A CAT során – a hagyományos, feladatsorszerű tesztelést szemben – a feladatokat egy itembankból válogatják. Az alapján, hogy helyes vagy helytelen válasz érkezik, egy algoritmus minden feladat megoldása után becslést ad a képességszintről, majd ennek a becslésnek megfelelően választja a következő feladatot. Végül egy adott leállási kritérium után megadja a mért képességszintet, és – szemben a hagyományos papír-ceruza tesztekkel – minden egyes méréshez saját hibatarományt is ad.

A CAT alapelvei kiterjeszthetők az oktatás világára is, és általuk lehetővé válik a személyre szabott tanulás. Bár az előadás elsődlegesen az adaptív tesztelés pedagógiai alkalmazásának elméleti hátterét tekinti át, két konkrét példát is bemutat. Az első egy olyan adaptív gyakorlókönyvet, amely a számítógépes adaptív tesztelést ötvözi az egyénre szabott gyakorlással. A rendszer mindig a felhasználó aktuális teljesítményének megfelelően válogatja a feladatokat úgy, hogy azok mindig kihívást jelentsenek, de ne legyenek túl nehezek. Így a tanulók a saját képességeik szerint gyakorolhatnak és a saját egyéni ütemük szerint fejlődhetnek. A második egy adaptív IQ-teszt, mely a Mensa Hungarica jelenlegi online próbatesztjeként szolgál, valamint ezt használták a Nagy Diák IQ-teszt nevű verseny mindkét fordulóján. Az előadás bemutatja, hogyan készült a teszt, melyek az előnyei egy hagyományos pszichometriai tesztelést szemben. A teszt alkalmazása során nyert tapasztalatok rámutatnak olyan gyakorlati vonatkozásokra, amelyek relevánsak lehetnek a pedagógiai gyakorlatban.